

Fritänkaren

oberoende kulturtidskrift

Nr. 1 December 1992

Redaktör och ansvarig utgivare: Christian Lanciai

Medarbetare och rådgivare: Ett antal.

Brev och bidrag mottages tacksamt.

Lösnummerpris: 10 kr. (Självkostnadspris)

Årsprenumeration: 100 kr. (Rabattpris)

Första numret gratis.

Fritänkaren beräknas utkomma med 12 nummer årligen

på budgetbasis utan annonser i anspråkslös form.

I saknad av postgiro kan tills vidare om så önskas
eventuella avgifter erläggas vid tillfälle.

Innehåll i detta nummer:

	sid.
<i>Fritänkaren</i> - presentation	2
Ett känsligt kapitel ur förlagssynpunkt	2
Doktorn har ordet - "Vad är drogmissbruk?"	3
Ett filmkapitel - "Alla tiders morgnar"	4
Musik - Alexander Borodin	5
Litteratur - Roland Forrester	5
Gotisk-keltisk historia (John Bede)	6
Brytningen med Adoremus in Aeternum	10
Indiska turer - novemberresan till Darjeeling	11
Årets extravaganser	17

På beställning kan fler nummer stencileras upp.

På beställning kan även de i en annan tidskrift tidigare publicerade
sex prologavsnitten av John Bede's "Gotisk historia" erhållas. (18 sidor)

Fritänkaren

Det uppstod ett problem. Den underjordiska katolska tidskriften "*Adoremus in Aeternum*" kom ut med sitt novemhernummer åtföljt av en bilaga med titeln "*Sionismen erobrer det kristne Norge*". Bilagan var ett norskt alarm över det sionistiska hotet. Någon i Norge kände sig hotad av militant norsk sionism. Denne någon visade sig vara en from norsk katolsk konvertit.

Emellertid var problemet mera omfattande än så. Den gode evige studenten John Bede från Nordirland, som under åtta månader fått sitt stora historiska arbete publicerat i "*Adoremus...*" i sammanlagt sex avsnitt omfattande hela prologen, tog mycket illa vid sig av den norska antisionistiska bilagan. Han ville inte mera låta sitt arbete bli publicerat i "*Adoremus...*", och ingenting kunde rubba honom.

Redaktören för "*Adoremus...*" ursäktade sig med att hans tidskrift var ensidigt ärkekatolsk och inte alls antisionistisk. Däremot menade han att man med alla medel måste värja sig mot den sionistiska ateismen. Alltså var varken han eller hans tidskrift det minsta antisionistisk utan endast katolskt anti-ateistiskt antisionistisk.

Ett annat problem infann sig. På första advent inför en fullsatt kyrka predikade en kyrkoherde från predikstolen under högmässan att Hitler eventuellt skulle ha kunnat komma till himmelen. I hans fullsatta kyrka på denna första advent, det nya kyrkoårets högtidliga invigning, befann sig flera judar. Vad tänkte de om denne kyrkoherde, som på fullt allvar från en predikstol mitt under en gudstjänst menade att deras släkts och vänners mördare under andra världskriget mycket väl hade kunnat komma till himmelen som belöning? De kanske tänkte på de sex miljoner övriga judar som Hitler sänt till himmelen vare sig de ville eller inte och på att Hitler för detta barmhärtighetsverks skull själv förlänats en plats i himmelen av denne till korrekt bedömning tydligen kompetente protestantiske präst. "Gud förlåter alla synder." Men är det rättvist? Kyrkans judar sade ingenting, men förmodligen kunde de aldrig mer sätta sin fot i den kyrkan. Många andra icke-judar kan heller aldrig mer sätta sin fot i den kyrkan så länge den kyrkoherden fortsätter vara kyrkoherde där. Flera har tillhört kören. Och så vidare. Ingen sade någonting. Det var alltför anskrämligt.

Och John Bede pockade på en lösning. "Kyrkan är för trång. Kristendomen är för trång. Socialismen är utlevad och förlegad. Vi européer har inget andligt hem längre, och vår andlighet kvävs av materialismen och det hårda samhället." Kunde han inte på något sätt tänka sig att fortsätta publicera sitt intressanta fornhistoriska verk om kelterna i "*Adoremus...*"? "Jo," sade han, "om tidskriften byter namn till *Fritänkaren*."

En ny tidskrift hade fötts.

Ett forum för oliktänkande, samhällskritiker, förfördelade kulturälskare, opublicerade litteratörer och annat obekvämt folk med avvikande meningar och otillrättalagda synpunkter, för vilka alla ramar var för trånga.

Fritänkarens ambition blev genast att omfamna allt och alla som inte fick plats någon annanstans.

Angående en författares 24 fullbordade år av enbart refuseringar.

Det är svårt att vara positiv i ett negativt samhälle. Likväl måste man ändå fortsätta vara positiv och försöka igen med att slå sitt huvud mot den hårda negativitetens stenmur, för det är ens enda möjlighet att försöka forcera den, då man saknar hårdare verktyg (pengar). Som vanligt genomfördes den senaste refuseringen med en bifogad förolämpning: manuset hade inte tillräckligt språkliga och litterära kvaliteter. Likväl utger samma förlag B-deckare. I Sverige älskar man att sparka

sådana i magen som redan ligger i rännstenen, och man har utvecklat det till en raffinerad konst, särskilt när det gäller att refusera envisa yrkesutövare som aldrig har givits någon chans och som har fräckheten att ändå fortsätta utöva sitt yrke. Förlagen kan lugnt fortsätta sparka refuserade i magen, då de inte har något genmäle att frukta, då en refusering alltid är en definitiv fällande dom som inte går att överklaga. Det hör till förlagens etablerade formalitetspraxis att noga hålla en ihjälrefuserad författare medveten om att han bara är en icke önskvärd tiggare. Det är hårt att arbeta utan lön i 24 år. Likväl har man inget annat val än att fortsätta.

Som en romantiker skrev till en dam som vägrade att träffa honom mera: "Jag har redan bett om ursäkt ett flertal gånger, jag har aldrig vare sig friat till Dig eller kommit med några sexuella erbjudanden, däremot skickade jag en öm tanke till Dig när jag var utomlands, och i en dikt har jag blottat min själ, vilket inte berättigade Dig till att trampa på den. Är det då förbjudet att ha en själ i detta samhälle, så att uppvisandet av en sådan måste resultera i straffåtgärder och nedtrampningar?"

Vad är drogmissbruk?

Jag vet att mitt ämne är kontroversiellt. Därför kan jag inte sätta ut mitt namn. Det räcker med att jag nämner att jag är en f.d. psykiatriker, så är jag fullständigt misskrediterad. Därför säger jag inte mera.

Det är på anmodan av min gåtfulle franske vän Max Chablon, f.d. tjänsteman vid Interpol i Paris, som jag till följd av nya ådagalägganden beslutat mig för att ge luft åt resultatet av mina betänkliga erfarenheter. Materialet har jag sedan anförtrott åt redaktör Lanciais pietetsfulla bearbetningar på rekommendation av en annan.

Drogmissbruk är enligt lagen konsumtion av narkotika utan recept. Drogmissbruk är enligt lagen icke överkonsumtion av alkohol eller bruk av vilka mediciner som helst som fås mot recept. En yngling som röker sin första haschpipa tillsammans med glada vänner för att få annorlunda upplevelser är kriminell enligt lagen. En professionell alkoholist som lever på bidrag och har nattduksbordet fullt av mediciner som han betalar av socialen tillgodosedda förmögenheter för mot generöst utskrivna recept och som misshandlar sin fru till följd av kombinerad alkohol- och medicinkonsumtion är inte kriminell för att han dricker sprit tillsammans med starka mediciner utan bara för att han till följd av denna självomtöckning slår sin fru.

Alla mediciner innehåller gifter. Det har aldrig framställts en medicin som inte haft skadliga biverkningar. Som Max Chablon uttrycker det, alla världens läkemedelsfirmor tjänar förmögenheter på att läkarna skriver ut vanebildande skadliga mediciner åt folk. Även läkarna tjänar förmögenheter på detta, ty sådana patienter blir i regel sjukare eller kommer åtminstone alltid tillbaka. Säkraste sättet att få en patient att dö i Aids är att ge honom den dyra medicinen AZT, ty därigenom eliminerar man alla alternativa åtgärder. Och allt detta är inte kriminellt. Däremot skulle jag vilja kalla allt detta för det enda verkligt farliga drogmissbruket.

Därigenom försvarar jag inte "kriminellt" drogmissbruk. Naturligtvis är det precis lika förnuftsvidrigt och ohälsosamt att inta någon form av alternativa berusningsmedel som det är att dricka sig redlöst berusad eller att röka. Men tyvärr har en av följderna av kriminaliseringen av exempelvis rökandet av cannabis blivit den inkonsekvensen, att exempelvis tvångsmedicineringen av en patient genom sprutor för att preparera henne för en tvångselchocksbehandling, som kanske kommer att resultera i hennes självmord så småningom, är mera respektabelt än någonsin, ty det är inte något drogmissbruk det där handlar om, drogmissbruk är ju när man tar droger frivilligt, utan tvångsmedicineringen av hopplösa patienter är ju etablerad och vetenskaplig praxis.

Bättre psykiatriker än jag har knäckts av att hamna i situationen att nödgas tvångsbehandla patienter som sedan begår självmord. Det är omöjligt att avgöra vad som är rätt i sådana situationer. Man vill bara patientens bästa, men om hon sedan begår självmord vet man att man gjorde fel. Men huvudfelet står vanligen att finna i patientens bakgrundshistoria, i hennes första drogmissbruk, det första tillfället när en läkare skrev ut valium åt henne eller något annat ångestdämpande medel. Min slutsats är, att "konventionellt" drogmissbruk är en oskyldig bagatell i jämförelse med det etablerade drogmissbruk som alltför många läkemedelsföretag och läkare gör sig förtjänster av genom att skriva ut skadliga och vanebildande medel genom ur etablissemangets synpunkt oantastliga recept.

T.L., f.d. psykiatriker
med stöd av Max Chablon.

Film

En av de vackraste filmer som har gjorts i år och kanske på många år och kanske någonsin har blygt dykt upp på en liten Stockholmsbiograf och för övrigt nästan ignorerats helt. Andå har en sådan berömdhet som Gerard Depardieu en av huvudrollerna. Filmen är fransk och heter på svenska "Alla tiders morgnar", men den fullständiga titeln är egentligen "Alla gryningar är utan återvändo". Vad som menas med filmens sensmoral är ungefär att vad man en gång ger sig in på måste fullbordas, att ingenting kan lämnas halvgjort, för då är det inte utfört alls. Men vad denna film egentligen är är någonting så unikt som en ytterst renodlad musikfilm. Den egentliga huvudpersonen är cellons föregångare på 1600-talet, Viola da Gamba, hur detta instrument hanteras och den musik som skrevs för det av gammalfranska mästare. Dessa är två: den gamle Sainte-Colombe, som stänger in sig med sin musik, och den unge Marin Marais, hans knölaktige lärjunge, som stjälar mästarens musik och gör karriär med den. Men filmen är samtidigt mycket mer än bara musik. Mänskliga relationer tillspetsas till ett ytterst finkänsligt och pikant drama med skarpa övertoner. En av filmens höjdpunkter är när den gamle mästaren sitter instängd med sin musik i sin paviljong och gnider på sin Viola da Gamba och tänker på sin älskade avlidna unga hustru, när hon plötsligt kommer in och sätter sig och lyssnar i all sin ungdomliga skönhet. Naturligtvis blir mästaren häpen och upprörd, men finkänsligt sätter hon sitt finger på sina läppar i en gest som säger att han inte ska bry sig om det märkvärdiga i situationen utan bara fortsätta spela, vilket han följaktligen gör. Hon blir sedan hans enda publik men desto trognare som sådan under alla hans livs långa ensamkonserter.

Sällan har så vackra måleriska bilder visats i ett helhetssammanhang sedan Carl Th. Dreyers dagar. De intima ofta enkla bilderna är som ett tavellandskap i vilket man känner igen både Rembrandt, Claude Lorrain, Poussin och andra.

Presskritiken inför denna ovanliga film var i allmänhet positiv men med intressanta reservationer. Klagomål förekom mot att filmen var för vacker, att bildernas utsökthet blev pinsamt i längden, att filmens estetik var för renodlad, kort sagt, att skönheten blev för mycket. Detta är en normal svensk inställning. Är då skönhet något negativt? Är skönhet ett brott? En populär svensk konstnär tillfrågades inför en vernissage om han inte var rädd för att göra sina ganska realistisk-romantiska tavlor för vackra. Är då fulhet att föredra som någonting mindre anstötligt? Är alla amerikanska blodiga vålds- och actionfilmer att föredra framför denna unika franska skönhetsupplevelse, som inte ens engelsmän kan överträffa? Åtminstone drar de amerikanska våldspornografierna en större publik och gör de mera pengar, kanske mest emedan de visas på större biografier och ges en

mycket bättre reklam. Men de försvinner och glöms fort, medan det bestående klassikervärdet hos ett konstverk som "Alla tiders morgnar" är obestridligt från början. Det behöver varken reklam eller braskande biografier.

Alexander Borodin (1833-87)

Borodin var jämnårig med Brahms men dog nio år före denne efter ett påtagligt mycket intensivare liv. Borodin var nämligen både kemist, läkare, ryktbar vetenskapsman och professor utom en sällsynt begåvad kompositör. Det säger sig självt att han alltid fick problem med att få tiden att räcka till, han älskade nämligen alla sina yrken, han var högt uppburen inom dem alla, och inom kretsen "de fem" (med Balakirev, Cesar Cui, Musorgskij och Rimskij-Korsakov) var han den obestridliga ledarfiguren och största entusiasterna. De vurmade för den "äktryska" musiken (i opposition mot den överlägsne Tjajkovskijs "Turgenevisering" eller "västerlandisering" av den ryska musiken) i den äktryske Glinkas omedelbara efterföljd, och av alla dessa fem begåvade ryska kompositörers verk har Borodins produktion stått sig bäst fastän den är den ringaste. Han fick aldrig tid att komponera, hans opera "Furst Igor" blev aldrig färdig, och hans samlade verk är bara några symfonier, stråkkvartetter och sviter. I stället är hans melodiska och harmoniska språk så renodlat, så extremt koncentrerat och så särpräglat att det i vissa avseenden betecknar juvelen i Rysslands musikkrona. Han är fri från Tjajkovskijs överdrifter och sentimentalitet, han saknar Musorgskijs svaghet för det simpla och grova, han är mycket originellare än någonsin Rimskij-Korsakov, och både Prokofiev och Sjostakovitj har ingenting kvar av Borodins fulländade harmoniska renhet. Närmast Borodin av alla kommer kanske Smetana i Prag med sin raffinerade harmonik. Borodin kom att betyda lika mycket om inte mera för Sibelius än Tjajkovskij, ibland erinrar Borodins skönaste ögonblick om vissa sublimiteter bland Schuberts sista verk, men samtidigt och ändå förblir Borodin oförliknelig. Lyssna bara på Nottornosatsen i hans andra stråkkvartett i D-dur eller till de Polovtsiska danserna i Furst Igor. Finns det någonting mera lyriskt och harmoniskt i hela musikhistorien? I så fall är det ganska svårfunnet. Han dog hastigt och lustigt mitt under en fest i glada vänners goda lag knall och fall vid bara 54 års ålder. Anton Tjechov var son till en livegen, men Alexander Borodin var son till en adelsman men oäkta som sådan. De skönaste pärlorna i den ryska kulturen har kommit från den yttersta ödmjukhetens enklaste utmarker, som Dostojevskij från Sibiriens källarhål.

Roland Forrester

Indianexperten Eirik Hornborg, som utarbetat den glänsande överskådliga historiken över Nordamerikas indianers hela tragedi, nämner "Roland Forrester" som en av de viktigaste indianböckerna. Ändå är denna ödemarksthiller långt ifrån indianvänlig. I dessa dagar, när James Fenimore Cooper och dennes idealiserande av de ädla indianerna åter blivit aktuell genom den senaste filmatiseringen av "Den siste mohikanen" (med ett oförlåtligt totalt förträngande av huvudpersonen Uncas' personlighet) kan det vara befogat att framhålla Roland Forrester som kontrast. Författaren heter Robert Montgomery Bird, han levde 1806-54 och blev alltså bara 48 år, han levde hektiskt som författare, dramatiker och tidningsman, och "Roland Forrester" (eller som den egentligen heter, "*Nick of the Woods*",) utkom 1837. Cooper var då redan passé, han betraktades redan som en gammal stagnerad surkart, medan Birds roman kom med en sensationellt suggestiv ny och äkta realism. Han skildrar indianernas grymhet mera förbehållslöst än någon annan, men väsentligast i hans

skildring är utvecklingen av den amerikanska dubbelmoralen. Nathan är kväkare, han kan inte försvara sig, man förlöjligar och hånar honom, han betraktas som något av en menlös idiot där han går omkring ensam med sin hund och irrar i ödemarken, men småningom lär man känna honom bättre. Han förlorar aldrig sin saktmodiga fasad med idel blidhet och vänlighet mot omvärlden fastän indianerna brutalt har mördat hela hans familj med hustru och barn, men trots bibehållandet av denna fasad visar han sig till slut vara den grymmaste hämnaren av alla. Och när han mördat sina indianer och skalperat dem och ristat kors i deras kroppar fortsätter han lika övertygande att predika fred och pacifism, välsignelse och brödraskap.

Den kroniska amerikanska dubbelmoralen är välkänd. Kanske den verkliga uppstod bland de frommaste och heligaste av alla samfund, de fullständigt harmlösa kväkarna, när dessa trots sin konsekventa pacifism och fridsamhet kom i kläm och blev offer för indianernas ofta måttlöst grymma hämnd på de vita inkräktarna från öster. De vita vägröjarna med pistoler och whiskey som förmånserbjudanden åt indianerna ångrade aldrig något utan bara drog fram, medan moralen i stället fanns hos kväkarna, som till och med kunde ta indianerna i försvar mot de vita. Men just denna goda moral blev kanske det mest tragiska offret i de vitas folkmord på Nordamerikas indianer.

Gotisk historia

av John Bede, sjunde avsnittet.

(Detta har hänt. I prologen berättar John Bede historien om den efraimitiska familjen som under kung Salomos tid demonstrerar mot dennes avfall och tyranni och lämnar landet. De utvandrar till Grekland och ger där upphov till legenderna om olympierna, de mytologiska gudarna och deras bedrifter, som John Bede alltså menar att har sitt ursprung i vanliga människors bedrifter.

En gren av familjen utvandrar norrut vars ättlingar slutligen i Skandinavien ger upphov till legenderna om asagudarna. Exempelvis berättar John Bede att Asgård låg ganska nära Moskva, och att Ragnarök i själva verket var det olyckliga tillfälle när hela Asgård brann upp under det våldsamma firandet av en flera dagars fest.

I det följande går John Bede ännu längre tillbaka i tiden, (prologen berättar om öden från Salomos tid till Jesus, som författaren menar att Odin faktiskt kan ha träffat och samtalat med,) och inleder sina gammalkeltiska annaler med sin version av den gamla traditionen att Sveriges första kung skulle ha varit Noaks sonson och Jafets son Magog.)

Första delen.

1. Magog

Så talade Noas far Lemek då Noa föddes:

"Se, Gud har givit oss vår förstfödde son. Hans hår är ljust, han ler mycket och skriker litet, han lockar oss till tårar med sin älsklighet. Till en tröst för oss är han given oss. I vårt tunga arbete på åkern, i vårt dagliga slit med sådd och skörd år ut och år in, i vårt livslånga tunga mödosamma lidande skall han vara en ljusglimt i vår existens och en tröst för våra plågsamma sorger. Därför skall han heta Noa.

O Noa, jag ser i framtiden en syn. Mycket skall Gud låta ske i dina dagar till hela världens nesa och skam men till din upphøjelse och ära. Du skall bli Guds vän, och du skall föda tre söner, vilka skall dela världen mellan sig, och de skall besitta var och en sin världsdel intill tidernas ände. En av dem skall bli ett sorgebarn för dig, men de

andra två skall du vara välsignad genom, och de skall vara välsignade genom dig. Den äldre skall få östern till skänks och den yngre västern.

Och detta profeterar jag om den yngre av dem, han som skall besitta västern. Sju söner skall han få, den ena vackrare, dugligare och ädlare än den andra. Dock skall en av dessa sju utmärka sig mera än alla de sex andra. Av din sons sju söner skall den andre och den fjärde visa sig särskilt dugliga, ty den förste skall föda tre söner som alla tre skall leva och dö i ringhet, fattigdom och obemärkthet. Den tredje skall Herren rycka bort från jorden vid ännu unga år, och den femte skall endast få en ganska obetydlig son. Tragedier skall möta de två yngsta, ty den förste skall gifta sig, få många barn och bli lycklig, men hela hans familj skall förlisa på havet under en resa i storm. Den andre skall inte gifta sig men ryckas bort från jorden vid unga år av en sjukdom.

Men den andre och fjärde skall bliva stora och mäktiga. De skall bägge bli fäder för stora folk, och störst och mäktigast skall den förste bli, även om han länge skall leva i skuggan av den andre. Den förste skall göra sig till herre över många länder, och hans ättlingar skall härska över de samma länderna i evig tid. Ja, den förste skall han bliva, som gör sig till herre över andra människor."

Allt detta talade Lemek om sin son Noa, om Noas söner Sem, Jafet och Ham, och om Jafets sju söner Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Mesek och Tiras. Men hans hustru hörde honom och tänkte i sitt stilla sinne: "Det är tur att den spåde gossen inte hör och förstår honom, ty då skulle barnet knappast uppskatta så mycket förutspådda olyckor och besvärligheter för sina barn." Men det blev precis efter Lemeks ord, ty Jafet och hans familj fick efter syndafloden hela västvärlden på sin lott. Och Gomer födde tre obetydliga söner, Madai dog ung efter att ha vandrat i umgängelse med Gud i hela sitt unga liv och kanske alltför mycket, och han försvann i en sandstorm under en resa i öknen. Tubal fick en enda obetydlig son, och Tiras dog ung som sin son Madai men genom en sjukdom. Mesek förläste på havet med hela sin familj på en kort resa till Cypern. Javan däremot fick fyra duktiga söner, vilka med tiden blev förfäder åt de greker som redan fanns där innan Hellas blev ett kulturland. Men Magog blev störst bland alla sina bröder.

Magog var rastlös som ingen annan. Han plågades av ständig oro, längtan ut och bort från hemmet och härden och av en obotlig och omätlig äventyrlusta. Han ville se, upptäcka och finna nya världar och ständigt fly bort från allt som han redan kände. Med sin familj vandrade han eller reste han från den ena orten till den andra, från hav till hav, från land till land och från världsdel till världsdel.

Från de armeniska bergen, där Noas ark fastnade, begav han sig västerut mot kusten. Det är troligt att han en längre tid bodde på den plats där idag staden Batum ligger. Han flyttade sedan längs kusten ständigt längre norrut och västerut. Han kände väl till Krim, som han under ett skede ensam kringseglade. Med tiden kom han med sin familj, som då omfattade fem medlemmar, in i Medelhavets östligaste havs nordligaste vik, där han påträffade mynningen av en flod, som vackert och stilla flöt majestätiskt och grant och blänkande såsom Nilen. Denna flod gav Magog sin äldsta dotters namn, som var det barn han älskade mest. Hon hette Tanais.

Han drog med sin familj upp för denna flod. Han drog in i det land som då ännu inte hette Skytien. Många hem byggde han, men så fort han fått ett färdigt och fullkomnat övergav han det och bröt upp med sin familj för att börja om på nytt längre norrut. Han trivdes med svalare klimat, han tyckte om att hårda sig mot mörker och kyla, ty han avskydde att behöva svettas av kraflöshet inför solens utmattande värme. Hans son Sem var lika ivrig att se sig om i världen som han var, och det var denne son som en dag på sina ensliga strövtåg öster om floden upptäckte Volga, som då givetvis ännu inte hette så. Denna nya flod var vida bredare, större och mäktigare än Tanais. Inför sonens nyhet bröt Magog upp med sin familj, sina tjänare och all sin egendom, och de kom till den flods strand som idag heter Volga, och de förvånades väldeliga inför flodens väldiga skönhet.

Den floden följde de sedan i många år norrut. Många år senare, då Magog i tre år bott vid stranden av en vacker biflod till den stora floden, nalkades en främling hans tält. Han var just då ensam hemma med sin hustru och tjänare, och han bjöd främlingen in under sitt tak och förplägade honom väl. Denne främling var obeskrivligt ljus och skön med långt hår som en ängel, men Magog förstod icke att han var en ängel. Till slut frågade Magog:

"Varifrån är du?"

Främlingen svarade: "Jag är från ett land i väster som är rikast av alla länder. Där ligger guld öppet i dagen på många berg, där är floderna tjocka av fisk och laxar, haven som omger landet är som en gröt tjockt av fiskstim som gör havet vitt som silver av även sälar, uttrar, fåglar och valar. I det landets skogar trängs hjortar, älgar, rådjur, vildsvin och renar, och landets himmel förmörkas av vildfågelflockar. Från det landet kommer jag."

"Säg, var ligger ett sådant underbart land?"

Främlingen sade: "Jag skall visa dig."

"Skall du då slå följe med oss?"

Främlingen svarade blott: "Följ mig, Magog, så skall jag leda dig till det rike i vilket du och dina efterkommande skall härska i evighet." Därmed försvann främlingen.

Då förstod Magog att Gud hade uppenbarat sig för honom. Förfärad över att främlingen icke längre var hos honom steg han ut ur sitt tält och ropade inför stjärnhimlens anlete:

"O Gud, varför är du ej längre kvar hos mig?"

Han tänkte dock därpå att Gud säkert icke skulle lämna honom länge ensam och övergiven, utan att Gud säkert skulle återvända till honom en vacker dag. Av den anledningen flyttade han inte från floden, hur kalla vintrarna än var där, utan han stannade tålmodigt kvar och bidade Guds återkomst.

Tre månader senare kom främlingen åter till Magogs boplats. Precis liksom förra gången kom han klädd i en enkel brun ullkappa med kapuschong, som han lyfte tillbaka när han mötte Magog och blottade sitt långa gyllene hår. Magog tog vänligt emot honom liksom förra gången och var mycket gästfri. När de ätit tillsammans berättade främlingen för Magog en historia. Han berättade om en man som kom hem till sin hemstad efter att länge ha varit ute i världen och gjort mycket märkvärdiga storverk. Han hade bland annat botat sjuka, gjort sinnessjuka klara i huvudet, uppväckt döda från den eviga sömnen, givit hungriga och törstiga stenar att äta och sand att dricka, som i de hungrandes händer blev till fiskar, bröd, vin och vatten. Han hade talat vänligt med syndare, avfallingar, hedningar, utlänningar, galningar, brottslingar och utstötta fredlösa. Han hade med sina välgärningar gjort sig till sitt folks mest älskade människa, och när han red in i sin hemstad hyllade honom alla som herre.

Och främlingen berättade, att han red in i sin stad på en åsna, enkelt klädd i ljusa kläder, ren och fager som människa och lysande som personlighet. Folk hade vid hans ankomst hyllat honom med palmkvistar och brett ut mantlar och kappor framför hans åsnas väg. En större glädje hade aldrig någonsin någonstans skådats än den dagen i den staden, som var hela världens hjärta, då mannen hyllades av alla människorna i hans hemstad såsom herre, och han välkomnades och hälsades hjärtligen som mästare och hjälte av alla. Alla var honom underdåniga den dagen med glädje och gamman.

Han stannade sedan i staden, och med tiden blev hans vistelse där obekvämlig för de som ansåg honom som gäst och som ansåg sig själva vara folkets enda ledare. Dessa ledare var präster, soldater, hövitsmän och andra män med höga titlar, medan herren som kommit till staden inte hade några titlar alls utan blott var en människa. De som tyckte att hans närvaro i staden var pinsam ville därför ha bort honom. De tänkte inte på att Gud kommit med honom till staden, utan de tänkte blott på den outhärdliga eld och smärta som Guds närvaro ingav dem. Därför ville de ha bort mannen, som intet ont hade gjort någonsin, och som hette Jesus.

Jesus hade bland sina närmaste vänner en som liksom Jesus fiender inte kunde tåla Jesus personlighet. Denne vän beslöt sig för att förråda sin herre och välgörare. Han hette Judas, och han ledde översteprästerens soldater till den trädgård i vilken Jesus brukade bedja med sina vänner, och Judas gav Jesus i Jesu fienders våld. Därefter ångrade sig Judas bittert och gick bort och hängde sig.

Men Jesus var nu i deras våld som inte kunde tåla hans personlighet. I en skenrättegång utan anklagelser och utan försvar dömdes Jesus skyldig till inget brott alls, varpå han fördes bort och piskades, torterades och förödmjukades på alla tänkbara sätt för att slutligen ledas hän mot döden. En av hans närmaste vänner, som försökt söka upp honom i hans prekära situation, förnekade honom och flydde när han tillfrågades om han kände den pinade dödsdömda. Vännen ångrade sig dock bittert efteråt att han visat sig svag och sörjde och grät för resten av sitt liv.

Och Jesus, den älskade mästaren, mannen som begått det oförlåtliga brottet att visa sig bättre än alla andra män, spikades offentligt till händer och fötter fast på ett kors, som restes inför allas åsyn. Hans moder och den enda av hans många vänner som inte övergivit honom vakade och sörjde vid korset tills han dog. Världens ädlaste människa, som alla hyllat som herre med glädje och yra, dog som en brottsling och som hela världens värsta usling. Men den vän som förblivit honom trogen ända fram till detta nesliga slut levde sedan i hundra år och förblev herrens minne trogen så länge han levde."

Sådan var den historia som främlingen berättade för Magog. Och Magog frågade: "När hände detta? Det måste ha varit för ganska länge sedan, ty alla städer och samhällen utplånades ju genom syndafloden."

Främlingen svarade: "Det hände för mycket länge sedan, och det händer idag, och det skall komma att hända i en mycket avlägsen framtid. Det händer för evigt.

Vad jag nu har berättat är ett exempel på Guds ödmjukhet och förkärlek för människan. Ingen har någonsin varit så nära Gud som den man vars historia jag just har berättat. Genom att så fullständigt krossa och tillintetgöra och förödmjuka mannen Jesus, som var av jordens godaste släkt, gjorde Gud honom till alla människors störste herre. Och en likadan herre över alla människor behagar det kanske Gud att göra dig till." Därmed drog främlingen upp sin kapusjong och försvann för andra gången.

Då tänkte Magog: "Hur kunde jag tro att denne främling var förmer än en människa? Under sitt första besök gav han mig förvisso Guds ord, men nu den andra gången talade han enbart människoord."

Och han bröt upp med sin familj från platsen som låg vid en krök av en biflod till den flod som idag kallas Oka. Och han vandrade västerut, ty aldrig skulle han glömma vad den märkvärdige främlingen sagt under sitt första besök hos honom. Över vad främlingen sagt under sitt andra besök visste inte Magog om han skulle gråta eller känna sig förbannad. Och han bad till Gud och sade:

"O Gud, vad är meningen med hela världen om sådant kan hända i den? Varför vill du göra mig till herre över andra om den högste av alla jordiska herrars lott är sådan? Hur kan jag vidare leva efter att ha hört en sådan berättelse och fått inblick i en så fruktansvärd bottenlös avgrund? Du har uppskakat och upprört mig för resten av mitt liv. Aldrig kommer jag att hämta mig från den chock din berättelse berett mig. Men vill du göra mig till herre och härskare över andra, så var så god. Ske din vilja. Varje människa är till blott för att göra dig till lags."

Då svarade Gud: "Du måste inte tro, Magog, på vad min ängel berättat för dig. Blott om du själv vill, om berättelsen behagar dig, om du hellre håller dig till det som synes än till det som inte syns, blott om berättelsen är dig till gagn, behöver du acceptera den. Ingen måste tro på Jesus Kristus. Det räcker om man tror på mig, jag, den ende som är Gud.

Se stjärnan framför dig. Den skall leda dig till ditt land i vilket jag skall göra dig och din familj till herrar för evigt." Och Magog såg i skyn plötsligt en stjärna tändas, fastän

det var mitt på dagen. "Följ den stjärnan, och du följer mig. Den skall leda dig till ditt hem, där du skall förkovra dig och bli den förste i en ätt, som skall härska över stora delar av världen för evigt."

"Måste jag?" flämtade Magog.

"Nej, bara så länge du själv vill," kom det tryggt till svar.

Och från den dagen följde han stjärnan, när han reste, natt och dag och morgon och kväll, ty den lyste ständigt för hans ögon, även om aldrig någon annan såg den.

forts. i nästa avsnitt.

Brytningen med tidskriften "*Adoremus in Aeternum*":

"Bäste herr redaktör,

Med det senaste numret av Er tidskrift bifogade Ni en bilaga på norska med titeln "*Sionismen erobrer det kristne Norge*". Ni får ursäkta mig, men vid min återkomst från en pilgrimsresa i tredje världen slog mig denna Er antisionism som ett hårt och smärtsamt slag i vecka livet. Den som på något sätt sympatiserar med någon form av antisionism är en intolerant destruktivist av samma slags mentalitet som dessa som två nätter i rad skändar judiska begravningsplatser i Stockholm, lyssnar på Ahmed Rami och ställer upp på dennes hatiska konferenser, hyllar Faurisson och dennes förnekelse av det historiska faktumet Förintelsen av sex miljoner judar under andra världskriget, uppmuntrar nynazister i Tyskland som vill upprepa Förintelsen och som demonstrerar detta genom judeavriktningen den 13 november i Wuppertal, och så vidare. *Antisionism stinker, ty den har blod på sina händer som den inte kan tvätta bort.* När doktor Theodor Herzl grundade sionismen för hundra år sedan var dess avsikt att småningom få realisera drömmen om ett ställe i världen där judar kunde få leva i fred för förföljelser. *Denna önskedröm har aldrig uppfyllts trots bildandet av staten Israel.* Jag beklagar, herr redaktör, jag hör till Era äldsta prenumeranter, jag har ofta bidragit med katolska och historiska artiklar till Er tidskrift utan att kräva något vederlag, under detta år har jag ägnat mig åt bearbetningen av John Bedes historiska verk för er tidnings räkning, men Er tidskrifts antisionism är en orenhet som jag inte kan låta komma vid mig. Ni måste ge besked: om Er tidskrift fortsätter vara antisionistisk måste jag sluta som prenumerant och medarbetare, och då måste jag rekommendera alla jag känner att följa mitt exempel. Endast om Ni en gång för alla tar avstånd från all antisionism kan jag fortsätta prenumerera och hjälpa Er som tidigare. Som Amerikavän borde ni fatta, att antisionism helt enkelt inte går an då den är omänsklig, okunnig, osund och vanvettig.

Med önskan om klart besked,

Christian Lanciai."

Redaktören svarade som bekant, att hans tidskrift inte alls är antisionistisk utan endast katolskt anti-ateistiskt antisionistisk.

Inför förslaget att "*Adoremus...*" skulle byta namn till "Fritänkaren" (John Bedes kompromissförslag) svarade herr redaktören nej.

Indiska turer

(Autentisk reseskildring skriven medan den ägde rum,
medan dock avsnitten inom parentes har kompletterats i efterhand.)

I Indien är det väldigt lätt att bli galen, för de flesta är det. Fördelen med detta är, att de som inte är det är desto klokare.

Icke desto mindre är Indien ett land som man kan leva i. Det är ett mänskligt och billigt land, och allt vad man behöver för att överleva är en smula tålmod och ett leende.

Flygfärden dit gick från Stockholm över Tallinn, Riga, Smolensk, Volgograd, Tiflis, berget Ararat, Teheran, Isfahan, Persiska Viken, Sharjah med Abu Dhabi och Oman och över Indiska Oceanen till Goa. Färden skedde nattetid vid fullmåne, och efter Smolensk avlöstes de långt nere på jorden strålande stadshärdarna av ett drömligt molnlandskap som blev desto mera drömligt genom fullmånens ihärdiga skarphet.

Flygplanet gick ner i Sharjah för att mellanlanda i denna oas av lyx och påfallande oljerikedomar som ett drömrrike ur "Tusen och en natt". Solen gick sedan upp över den Indiska Oceanen, som hade helt andra slags molninformationer att bjuda på än vad man var van vid. Mjukhet och vänlighet karaktäriserade denna nya värld från början och blev det dominerande temat under hela resan.

Likväl blev det första mötet med Indien en chock. Klimatet i Goa var det sämsta tänkbara - fuktigt och hett, och jag förstod genast alla som tog avstånd från Indien på grund av dess smutsighet. Ingenting är rent i Indien, men smutsen är trivsam, och om man inte lär sig leva med den har man ingenting i Indien att göra.

Det i luftens komprimerade sardinburk forslade koncentrationslägret av svenska turister, som nästan alla var av samma slag - Svenssons av den värsta, fetlagda, kortklippa, imbecilla sorten, ställdes först att vänta i 40-gradig solhetta utomhus i en timme innan tullmyndigheterna tog hand om dem, varefter de fick stå och köa i ytterligare en timme men i ännu svårare värme inomhus. Därefter forslades de olika kategorierna till sina olika turistreservatshotell beroende av om de stannade en, två, tre eller fyra veckor. De flesta ville nog hem genast, men alla dessa var för lata för att ta något förnuftigt initiativ i den vägen.

Själv tog jag tåget så snabbt som möjligt bort från Goa efter en dags vanmakt i stillasittande ställning under kroniskt rinnande som i en mycket våt bastu. Tåglivet i Indien är underbart. Vagnarna är som jättelika baracker med ventiler. Dessa så kallade tågfönster har inga fönster men vågräta galler för att ingen ska ramla ut. Sedan finns det två luckor som man kan dra ner för fönstret, en plåtlucka, som utestänger både luftdrag och solsken, och en plastlucka, som bara utestänger luftdraget och som man kan se ut igenom. Vagnarna saknar kupéer men har båsliknande anordningar. Varje bås rymmer sex passagerare sittande om dagen och liggande om natten. I taket i varje bås finns tre stora fläktar som man kan sätta på och stänga av vid behov. Vanligen är de på oavbrutet.

Tågvagnarna är höga, och när man inträder i en sådan ser man genast hela vagnen, som är rik på rymd och utrymme, men den ter sig närmast som en förstorad koncentrationslägersbarack: överallt trängs, ligger och sitter obeskrivliga individer huller om buller om varandra. Sitsarna och även kojerna är stenhårda, och man måste ständigt ömsa ställning för att inte utmatta stjärten eller ryggen.

Först när man kommer till Indien förstår man Kipling på riktigt, och då måste man ge honom rätt i allt vad han har skrivit. Det har aldrig funnits en ypperligare och mer realistisk Indiensbildare, och ändå är Indien ett såpass totalt obeskrivligt land att ingenting stämmer, ingenting är logiskt, ingenting är rationellt, och ändå fungerar det, kanske mest tack vare en minutiös noggrannhet när det gäller detaljer,

som skulle verka mördande för en europé. När jag exempelvis köpte mitt *Indrail Pass*, ett slags Interrailkort för Indien, för femton olika engelska pundsedlar, så skrev biljettförsäljaren faktiskt på sin blankett upp numret på varenda sedel. Det hörde till proceduren.

Tågen är långa och långsamma och tågresorna därför oändliga. Från Goa till Bombay (400 kilometer) tog det 20 timmar. Från Goa till Agra (200 km söder om Delhi) tog det 40 timmar. Följaktligen var man ganska skälvande på benen när man äntligen steg ut på stationen i Agra, som ett nyfött föl eller rådjur.

Broder Johannes mötte mig vid Taj Mahal lätt vitklädd i sandaler. Van som jag redan var vid indiska oförklarligheter var jag knappast överraskad men frågade honom ändå: "Hur kunde du veta att jag skulle vara här nu?"

"Det var lätt att räkna ut," sade han. "Vi visste ju med vilket flyg du skulle komma till Goa. Du hade inget hotell där, så du tog troligen första bästa tåg därifrån. Praktisk som du är måste du planera in Taj Mahal före Benares, för det att du ville uppleva Taj Mahal var ju en självklarhet. Hade du inte kommit hit idag så hade du kommit i morgon."

(Låt mig dröja litet vid detta vårt första möte efter Egypten. Gud vet vilka irrfärder han hade beskrivit för att komma från Egypten till Indien via Irkutsk och allt vad han hade gjort och utträttat under tiden och på vägen under dessa åtta månader, men att undra över allt detta föll sig fullständigt oviktigt inför blotta upplevelsen av honom här på detta förtrollande ställe, denna så utsägligt vita, rena och heliga plats och han själv i denna skinande vita uppenbarelse, yngre och friskare än jag någonsin upplevat honom förut. Vi hade här känt varandra nu i fjorton år, och vårt litterära samarbete skulle snart fylla fem år. Ändå var det som om vi här stod precis på tröskeln alldeles i början av vårt viktigaste mellanhavande.)

Han blev dock rasande när han fick höra att jag betalat 260 rupier extra för en platsreservation till Benares. "Hur kunde du vara så dum efter alla blodiglar som du råkade ut för i Egypten? Ditt *Indrail Pass* berättigar dig till en plats i första klass vilket tåg du än hoppar på och när utan någon extra kostnad. Med dina 105 pund har du en gång för alla köpt dig den rättigheten. Du har råkade ut för vanliga hänsynslösa turistskinnare. Låt dem skinna sina stinna turister, det blir inte turisterna färre av, men en sådan som du ska inte behöva råka ut för sånt. Det hade varit bättre om du fördelat de pengarna bland alla de tiggare du mött hittills som inte fått någonting."

Vi övergick snart till viktigare angelägenheter. "Herr Singh mår inte bra. Jag vet inte om han simulerar eller bara spelar teater. Jag har inte fått träffa honom ännu. Han vill inte se mig förrän du säkert har kommit."

Han hade som vanligt mycket att berätta och verkade ganska bitter på herr Singh. Om herr Singh verkligen var sjuk kunde man förstå att han inte ville utsätta sig för Johannes irriterade humör. Kim hade kommit men ingen annan. Det var detta som förargade Johannes mest. "Hade jag vetat det hade jag kunnat plocka upp ett antal muslimer, konfucianer och lamaiter på vägen. Nu är det för sent." Allt tydde på att herr Singh ville att så få som möjligt skulle komma, medan Johannes alltid var för att samla så många som möjligt till sina viktiga konferenser. Däremot väntade Kim en gäst från Frankrike som ingen visste något om. "Allt vi vet är att han kan stenografera. Det är förmodligen därför som Kim tagit honom hit för att inte ett enda ord av överläggningarna ska gå förlorat."

Han var mycket intresserad av mina intryck av Indien och belåten med min ytterst positiva inställning. "Jag visste att du skulle känna dig hemma här," sade han.

Vi diskuterade också den muslimska situationen. Jag berättade min uppfattning för honom att hinduerna hade svårt för att ta islam på allvar och att de närmast betraktade den med löje. "Det är helt riktigt," sade han. "Det är affärerna Salman Rushdie och Saddam Hussein som dragit ett obotligt löje över hela islam i hinduernas ögon, och saken blir inte bättre av att Iran höjer priset på Salman

Rushdies huvud fastän ayatollah Khomeini är död. Ingenting hade kunnat skada islams renommé mera."

Man märkte ingenting av hans armbrott för ett halvår sedan. Han medgav att armarna hade läkts perfekt, men "det känns när jag lyfter tunga saker, och särskilt om jag lyfter någonting med handflatan uppåt," sade han leende. Han menade högerhanden, vars underarm brutits, medan vänsterarmen brutits ovanför armbågen. Han ville helst inte tala om olyckan och dess tragiska allvar, som utlösts genom otur och oförutsägbara väderleksförhållanden. "Vi har viktigare saker att tala om," menade han, "innan vi kommer in under ordets makt under herr Singh."

(Det var någonstans i Himalaya i våras som han haft sin svåra olycka i en snölavins med ett par jakar. Han hade försökt rädda packningen, kommit under en jak och brutit båda armarna. Han hade fått ta skydd i ett kloster, där munkarna gömt honom inför en kinesisk inspektion - de hade stoppat ner honom i klostrets likkammare tillsammans med andra obegravda lik i ett slags krypta. Kim hade varit med honom, och han hade gett mig hela historien under vår gemensamma tågfärd från Köpenhamn till Frankfurt. Det var efter olyckan som Johannes tagit sig till Ryssland, återhämtat sig i Irkutsk och sedan rest direkt ner till Indien. Inte ett spår syntes nu på honom av vårens olyckor och provningar.)

Det var naturligtvis mycket sällsamt att möta honom här efter så lång tid och just vid Taj Mahal, ett muslimskt byggnadsverk, som utan konkurrens råkade vara världens vackraste, just när vi båda kanske visste mer om islams svåra kris (i sina nuvarande former) än någon annan och kanske råkade hålla islams öde i våra händer. Världens utan konkurrens vackraste byggnadsverk? Ja, det vågar jag säga, fastän jag inte har sett hela världen; och jag tror att alla som upplevat Taj Mahal delar min mening. Redan parkerna utanför är fullkomligt överväldigande i sin skönhet. Redan introduktionstemplerna och paviljongerna utanför är blott alltför överväldigande. Redan de omgivande trädgårdarna innanför parkerna får en att smälta av skönhetsupplevelsens innerlighet. Bara portarna är som ett Alhambra i kosmisk förstoring. Allt som man passerar innan man ens får se mausoléet är som enkom konstruerat för att ständigt höja den inträdandes stämning och förväntningar. Till slut är man rädd för att själva mausoléet bara skall vara en kliché efter allt det överväldigande omkring det, - när det faktiskt visar sig vara kronan på verket, en krona som ensam gör Indien till världens rikaste land. Alla de som beklagar Indiens fattigdom, tycker synd om de stackars fattiga hinduerna, beklagar Indiens ofattbara elände och dömer det hela efter en egoistisk materiell standard begriper ingenting. Vi som lärt känna Indien förstår varför hinduerna är lyckliga medan alla världens övriga materiellt rikare folk är olyckliga.

Mausoléet byggdes av en konung över hans bortgångna gemål, som han älskade så oerhört, att detta världens vackraste monument samtidigt strålar av vemod och sorg. Varken Johannes eller jag ville gå in i det då vi var överens om att den sovande drottningen där inne inte fick störas, åtminstone inte av någon som i någon mån kunde förstå vidden av hennes konungs kärlek till henne.

"Smärtornas himmelska tempel", "det absoluta paradiset för en älskad avliden", "den ousinliga saknadens universella känslöklimax", "den eviga saliga gråten", "den absoluta arkitektoniska skönheten", alla Taj Mahals klassiska epitet äger sina berättiganden. Inträdet kostar två rupier (40 öre). Videofilmning är förbjudet. Fotografering ute i trädgårdarna är icke tillåten. En oavlönad indisk vakt visade mig gratis de bästa fotograferingsvinklarna. (Jag ville helst av allt få med Johannes på en bild med det heligaste av alla tempel i bakgrunden från dess vackraste vinkel, men han vägrade - "jag är icke värd att synas på samma bild som Taj Mahal." Jag har aldrig fått fotografera honom.) Förutom hos sådana som Johannes och jag var respekten för den avlidna obefintlig. Det kändes nästan som om det skulle till två klassiska vemodiga islamforskare och bekymrade sådana som han och jag för att den

rättvisa vördnaden skulle tillkomma den avlidna, den mest älskade av alla drottningar.

Innan vi skildes återvände vi till incidenten med hur jag hade blivit lurad. Han berättade precis hur det hade gått till. Jag hade råkat ut för en påpasslig turistfångare. Han hade sett mig i den långa kön för reservationer, lockat mig med att allting skulle ha varit fullbokat, erbjudit mig ett alternativ, och jag hade gått på det. De 260 rupierna hade han sedan delat med någon direktör på stationen som varit införstådd med hur man lurar turister. Men nu hade jag min dyrt köpta reservation, samme reseagent hade försett mig med en rickshawchaufför för hela dagen för 40 rupier, och jag tyckte varken att jag kunde avstå från min dyrt köpta reservation eller från min troget väntande rickshawcyklist. Johannes förstod mitt dilemma och lät mig gå. I stället skulle han vara i Benares före mig, förbereda de andra, fransosen skulle ha kommit fram idag, så att vi kunde dra i gång med överläggningarna så snart som möjligt på eftermiddagen. Sålunda skulle de kunna komma i gång två dagar tidigare än beräknat. Johannes var mycket otålig med att få komma åt doktor Singh.

Min trogne tandlöse gamle rickshawcyklist förde mig lycklig till stationen via en diamanthandlare och en mattfabrikant, som båda trodde de kunde göra affärer med mig. Under artigt utbytande av adresser kom jag undan med förhoppningen om att kunna göra affärer med dem nästa år, när jag eventuellt kom tillbaka. Att kunna göra goda affärer med dem var inte alls en omöjlighet, om man hade pengar. Det var det jag inte hade. När jag skildes från min rickshawchaufför vägrade han växla en 50-lapp och krävde växeln som backshish. Det visade sig, att alla dessa människor, från reseagenturföreståndaren till restaurangägaren, diamanthandlaren och mattfabrikanten, som rickshawcyklisten fört mig till, varit muslimer liksom rickshawcyklisten själv. Och tre av dem hade lyckats plocka mig på pengar på exakt samma fräcka sätt som deras trosfränder gjort det i Egypten. Följden blev en besk eftersmak efter alla dessa muslimer i Agra, dessa ättlingar till mogulerna, som hänsynslöst gjort om flera av Benares vackraste tempel till moskéer, vilket hinduerna av ren tolerans låtit dem förbli.

Innan vi når Benares vill jag gärna nämna de intryck av Aids i Indien jag fått hittills. Folk vill inte tala om det och tar det inte på allvar. För hinduerna är Aids blott en plåga av många och inte märkvärdigare än någon annan. De lever med det som med allt annat elände, som i Indien, liksom allt annat mänskligt där, är utan botten. Bland de oräkneliga tiggare jag utsattes för, av vilka en klar majoritet var barn, förekom det sådana med stympade lemmar, neurosedynbarn utan ben, vanskaplingar med fötter som fotbollar med bulor och bölder, blinda, stumma och döva, och mest gripande av alla tiggare var de blinda som gick omkring och sjöng. En gammal man utan ögon sjöng helt underbart. Min princip var den att ge de tiggare en slant som uppträdde ensamma, men aldrig mer än fem rupier (en krona), och att avstå helt om jag saknade så låg växel, medan alla tiggare som uppträdde i grupper om två eller flera ignorerades helt. Även alla tiggare som hade väntande kompanjoner ignorerades, sådana som uppenbarligen uppträdde å andras vägnar samt sådana som uppenbarligen var bedragare. Ensamma barn med något lyte som utan att ge upp envisades i det oändliga med att dunka huvudet mot ens fot var det naturligtvis outhärdligt svårt att behöva refusera när man saknade växel.

Vad är Aids mot sådana levandes plågor som inte ens har döden att se fram emot?

Hur ska jag kunna förklara det oerhörda som hände i Benares och göra det begripligt? Det hela var ungefär ett fiasko av sådana oerhörda proportioner att det överträffade alla ens förväntningar. Mycket återstår ännu att utreda och komma

under fund med, gradvis klarnar det hela, men det förblir osmältbart. (Ännu två veckor senare, när jag skriver rent det hela, får jag kallsvett när jag tänker på det.)

Jag blev ytterst väl mottagen i Benares och fick min första säng efter fyra nätter utan, ett eget rum med dusch och rena lakan. Ett mera fullkomligt paradiset var det omöjligt att drömma om efter 55 timmars tågresa till Benares och efter ett tåg från Agra som var ännu primitivare än alla de tidigare: kojerna var trånga och stenhårda, takfläktarna var bara två i stället för tre i varje bås och fungerade inte, tåget var så packat att jag var fullständigt isolerad i min överkoj hela vägen och varken såg något av Kanpur, Allahabad eller Lucknow, om det var dessa städer som passerades. Två italienare befann sig i liknande belägenhet inte långt från mig (men tillräckligt långt för att jag inte skulle kunna få kontakt med dem) och blev knäckta och gav upp på halva vägen och tänkte fortsätta med buss, som också varit Johannes förespråkade alternativ. (Det lönar sig vanligen att åka buss i Indien, vilket går snabbare och är billigare om vägen inte är för lång, men vägarna är desto sämre.) Italienarna gjorde en oförglömlig sorti från tåget grälände teatraliskt på italienska med alla saligt leende oförstående hinduer som de trängde sig förbi på den svåra vägen ut.

Efter att jag fått duscha och återhämta mig kom Kim och hämtade oss. Han ensam visste var herr Singh befann sig. Kim var tyst, och även herr Singh hälsade oss med tystnad. Han ville tydligen att stämningen inte skulle tillåta några känslöyttringar.

Vi väntade på fransmannen som kom ganska snart. Kim presenterade honom för oss. Det var en medelålders härjad figur som såg ut som om han mest i sitt liv sysslat med sjöslag och krogslagsmål. Han hade flera markanta ärr i ansiktet som dock inte förfulade det, han hade en skäggstubb som tydligt skvallrade om ett mycket slarvigt liv, men det som var intressant var ögonen. Han hade en magnetisk blick som om han med den ville spika fast varje människa han såg vid väggen. Man visste inte om han faktiskt genomskådade allt och alla eller om han bara var fruktansvärt luttrad av erfarenheter eller alkoholism.

Tydliggen hette han Max. Han satte sig utanför kretsen av oss fyra och tog genast fram sitt noteringsblock och började använda det som en vanlig professionell journalist.

Herr Singh började äntligen tala och förde sedan ordet hela tiden. Han dominerade samtalen fullständigt hur hårt Westerberg än försökte rubba honom. Det hela utvecklade sig snart till en intensiv ordduell dem emellan. Herr Singh gick genast drastiskt till saken, förklarade monoteismen upphävd emedan den inte längre behövdes, och därmed var striden i full gång. Herr Singh verkade fullkomligt avslappnad hur tård och trött han än tydligt var, det fanns flagnande sprickor i hans jämnmodiga fasad, och Westerberg skonade honom inte. Han gick så långt som till att förklara herr Singhs tänkesätt nazistiskt i sin grymma cynism medan herr Singhs svåraste anklagelser mot monoteismen naturligtvis var atombomberna mot Japan, som fällts genom de kristna regeringarnas initiativ i Amerika och England, varvid miljontals oskyldiga massmördades utan anledning, ett sår i Asien som ingen kristendom och monoteism i världen kunde bota.

Mest följde jag dock med fransmannen. Han var inte helt utanför debatten, herr Singh drog in honom ibland, men han fick under diskussionens gång ett allt tydligare drag av ovilja, som om han varken trodde på vad som sades eller tyckte om det. Till slut fick herr Singh ett allt mera plågat uttryck i ansiktet, och till slut föreslog han ett avbrott för en ordentlig middag. Ingen hade någonting emot det. Det märkliga var emellertid att fransmannen inte ville delta. Han gick i stället ut på en promenad, och vi andra fyra hade all anledning att frukta att han inte skulle komma tillbaka.

Men han kom tillbaka, och vi kunde alla andas ut. Emellertid återstod det värsta. Just när vår diskussion äntligen började bli verkligt intressant fick herr Singh

plötsligt ett anfall. Det var just vad han själv hade fruktat mest för, och nu hände det, och det var ohyggligt att vara närvarande. Det var inte bara en kollaps, utan det var som om hela hans kropp varit utsatt för fruktansvärda elchocker. Kim kunde hantera det och gjorde vad han kunde och bad oss andra gå, vilket vi inte ville göra, utom fransmannen, som gick. Och det värsta av allt var att denna gång kom han inte mer tillbaka. Han hade nästan visat att han hade fått nog. Han försvann och tog alla sina anteckningar med sig.

Herr Singhs anfall var så svårt att det försämrades ytterligare. På kvällen vågade Kim berätta för oss vad varken jag eller Johannes vetat eller haft en aning om. Herr Singh hade kommit till Benares bara för att dö. Därför hade han bara velat se sina närmaste förtrogna hos sig. Hans doktor hade sagt att han inte tålde ett nytt epileptiskt anfall. Johannes var förkrossad. Endast Kim hade vetat hur det egentligen hade förhållit sig med herr Singhs tillstånd.

I denna fina säng i detta vackra tysta fridfulla rum väntar mig således en sömnlös natt. Kim är ute och söker efter fransosen. Och allt vad vi kan göra är att vänta och se hur situationen ska vidaregestalta sig. Förhoppningsvis lever herr Singh ännu i morgon, men någon fransos tror varken Johannes eller jag att vi mera ska få se röken av.

Efter en hemsk natt med både uppkastningar och diarré, och som dessutom förstördes av moskiter, följde en sordinerad morgon. Det var omöjligt att inta någon frukost. Kim kom och kallade på oss. Han berättade att herr Singh var mycket svag men att han ändå ville träffa oss.

Han hade åldrats 10 år på en natt. Han var bara några och sextio, men nu såg han ut som åttio. Emellertid kunde han ännu uppbjuda sin älskvardhet.

"Please pardon my vanity, that I wanted to see my three favourite bodhisattvas before I died." Han kallade oss fram en och en. Jag fick komma först. Han satte sina händer mot min panna och sade något på sanskrit. (Enligt Johannes var det något om att Vishnus ande skulle vara med oss.) Det kändes som om man fått ett sigill inbränt. Sedan gjorde han det samma med de andra. Johannes grät, vilket var mycket upprörande, då jag aldrig hade sett honom gråta tidigare. Kim var mera sansad fastän han var yngst av oss alla - bara några och trettio. Sedan sade herr Singh: *"Take care of the world, because I can't do it any more."*

Det var allt. Vi fick gå. Han log när vi gick, men man kunde se på honom att han inte hade långt kvar.

Kim dröjde ännu kvar inne hos honom. Sedan kom han ut och ville tala med Johannes i enrum. Johannes hade känt herr Singh längst av oss alla. När de båda kom tillbaka till mig sade Johannes till mig mycket allvarligt: "Herr Singh kommer att dö inom de närmaste dagarna, och Kim kommer att ombesörja hans kremation vid Ganges. Jag föreslår att du reser vidare med tanke på hur du har mått i natt. Har du någonstans att ta vägen?" Jag hade ingenstans att ta vägen. Plötsligt stod det helt klart för mig hur totalt ensam jag var i hela Indien nu på denna min första resa i detta väldiga vilda land av idel kriser och faror överallt, fastän jag befann mig mitt bland vänner. "Kim föreslår att du reser upp bland bergen. Vad tror du om det?" Jag kom då att tänka på att jag redan i Göteborg hade lockats av möjligheten att sticka upp till Darjeeling, men att det var förenat med vissa svårigheter som problem med myndigheter och oro i området. Men i brist på annat föreslog jag att jag skulle resa till Darjeeling av och an på några dagar och sedan komma tillbaka. Kanske herr Singh ändå kunde återhämta sig. Johannes gillade förslaget. Han kände tydligen inte till de politiska och byråkratiska svårigheterna. "Men du behöver inte komma tillbaka. Avgör saken själv när du lämnar Darjeeling. Om du inte kommer tillbaka meddelar jag dig ändå allt viktigt förr eller senare."

(Ingen visste bättre än Johannes hur dålig jag hade varit under natten. Han hade själv hjälpt mig till toaletten flera gånger och varit noga med att jag inte frös i sängen. Därför var han nu så allvarlig.

Även Kim gillade förslaget, inte heller han tycktes känna till några svårigheter med att besöka Darjeeling. Tvärtom sken han upp inför idén och trodde att det under omständigheterna var det bästa tänkbara stället för mig och att jag skulle trivas där.) Jag reste till Patna samma dag (5 timmar öster om Benares) för att samma kväll ta tåget upp mot Nepal, Sikkim och Bhutan och den yttersta indiska utposten mot dessa länder och mot Tibet - Darjeeling.

forts. i nästa nummer.

Årets extravaganser

Advent 1992

Rekordårets vidlyftigheter inleddes med en rivstart i form av en resa till Afrika, närmare bestämt Egypten, med huvudvistelse i Kairo och besök i Luxor och Sinaihalvöns mera höglänta och svårtillgängliga mysterier. Resans syfte var i högsta grad ensidigt religiöst: vid en hemlig internationell konferens med representanter för hela världens ledande kyrkor och religioner dryftades islam som det svarta fåret och det stora problembarnet bland religionerna i beaktande av vad varelser som Saddam Hussein och ayatollah Khomeini ställt till med. Sju svaga punkter hos islam konstaterades som alla skriker i klartext i självaste Koranen, men vida viktigare var den gemensamma formuleringen av minsta gemensamma nämnare för alla världens religioner, som accepterades och fastslogs genom konferensen i form av en ny exakt formulerad dekalog av teistisk-filosofisk-moralisk-politisk-social beskaffenhet. Konferensen måste betecknas som ett konstruktivt och kanske idéhistoriskt genombrott då aldrig tidigare representanter för så vitt skilda livsåskådningar (av vilka en var ateist) kunnat enas under ett gemensamt manifest.

Under 25 hektiska dagar i april företogs den andra resan med tyngdpunkt på Jugoslavien och Turkiet med dess politiska problem. Situationen i Jugoslavien blev under resan ännu mera hopplös än vad den redan hade varit, medan Turkiet närmast påfanns vara ett antändbart krutmagasin omkring vilket olika politiska äventyrare leker allt farligare lekar med elden. Den stora frågan är hur västerländskt Turkiet egentligen är när det flirtar och vill gifta sig med alla Centralasiens tidigare sovjetrepubliker, hjälper de muslimska azererna mot de kristna armenierna och öppet bekrigar kurder med samma hårdnackade grymhet och beslutsamhet som de tidigare använt mot greker och bulgarer och fått 1 à 2 miljoner armenier utrotade genom.

Den tredje resan begränsade sig även inom Europa men var mest en 30-dagars förberedelse för årets fjärde resa till Indien. I juli kom en inbjudan därifrån till en kombinerad Aids- och religionskonferens (som fortsättning på den i Egypten), och i augusti kom en dementi delvis till följd av Aidskonferensens i Amsterdam ensidigt negativa och nedslående resultat. Det visade sig att resultaten av en ny kompletterande konferens i Indien skulle ha blivit ännu mera nedslående.

I stället blev det dock en desto mera laddat religiös-politisk kongregation i Benares men av en helt annan karaktär än den stora framgångsrika konferensen i Egypten. Allt vad monoteism heter sattes på svåra prov men överlevde trots allt mest tack vare vårens historiska Egyptenmanifest. Viktig information om det aktuella Aidsläget delgavs också men endast på villkor av tystnadsplikt. Därmed måste jag

tyvärr göra många läkare i Europa besvikna. Emellertid kan man väl ungefär summera världs-aids-läget sålunda: I delar av världen som Europa, det engelsktalande Amerika, Australien och Japan är situationen under kontroll såtillvida att man kan följa med pandemins utveckling, föra statistik och göra tafatta försök till fördröjning av sjukdomens utveckling genom hittills misslyckade medikamenter. I resten av världen, alltså Asien, Afrika och Latinamerika, finns inte denna kontroll. Bland dessa världsdelars miljardmassor kan alltså denna pandemi ställa till med vad som helst. I västländerna, Japan och Australien, där man framgångsrikt skulle kunna kontrollera pandemin, föredrar man att ändå hänge sig åt droger och prostituerade och ta med sig sådana vanor till tredje världen. Hinduerna menar dock att världens främsta spridare av Aids är rika araber.

Indienresan blev min längsta, viktigaste och mest givande resa hittills med 23,000 tillryggalagda kilometer av vilka 8,000 avklarades på Indiens järnvägar med en resrutt Goa-Agra-Patna-Darjeeling-Benares-Calcutta-Madras-Bangalore-Goa. Höjdpunkten blev Darjeeling (på 2100 meters höjd) med utsikt mot hela Himalayamassivet med berg som Mount Everest och framför allt Kanjenjunga, världens tredje högsta berg, endast 9 meter lägre än Mount Godwin Austen (K2). Från Darjeeling, "*the Queen of the Hills*", är det relativt nära både till Kathmandu i Nepal, Lhasa i Tibet samt Sikkim och Bhutan.

Fyra så omfattande resor inom ett år omfattande tre kontinenter, tre världsdelar, tre uppehåll i Athen, Sofia och Budapest och två i Konstantinopel, Rom, Palermo, Venedig, Cannes, med mera, samt besök på berget Sinai, i Kairo och Luxor, i Darjeeling, Calcutta och Madrás under sammanlagt 80 dagar lär vara ett rekord i min livsföring som jag aldrig lär kunna slå själv. Varför då alla dessa stora extravaganta resor? Problemet är det, att hemma i Göteborg överarbetar och överanstränger jag mig ständigt med mina arbeten inom musiken och litteraturen så att jag där alltid får kroniskt dålig mage. Att resa bort så mycket och så långt bort som möjligt har visat sig vara den bästa kuren och en nödvändig sådan. Nästa år lär det dock bara bli två långresor, en till Kurdistan samt en tillbaka till Indien men på dubbelt så lång tid som 1992.

Allt gott inför det nya året,

önskar

Redaktören.